

gaaet af en sagkyndig — jeg ved ikke, om jeg maa kalde det en Kommission, det er vist nærmere et Udvalg, der er nedsat af Ministeren, og derefter har det været forelagt i Folketinget, har været henvist til Udvalg i dette, har gennemgaaet alle tre Behandlinger og er vedtaget enstemmigt. Det forekommer mig derfor, at vi her i Landstinget godt maa kunne tage Lovforslaget, som det foreligger. Jeg ser ikke nogen egentlig Anledning til at nedsætte et Udvalg her, og det saa meget mindre, som den Mand, der er overordnet Biblioteksraadet, jo er vor ærede Undervisningsminister; saa skulde der være et eller andet, man kunde ønske, kunde man, synes jeg, nøjes med at henstille det til Undervisningsministeren.

Der er et Punkt, jeg vil henlede Ministerens Opmærksomhed paa. Det er de Bogsamlinger, som knytter sig til vore Folkehøjskoler og Landbrugsskoler. Vi har over 100 saadanne Skoler, og der trænges i høj Grad til Bogsamlinger. Adskillige Bøger kunde uden synderlig Udgift trykkes i et større Antal Eksemplarer. Som Eksempel skal jeg nævne vore Statsregnskaber. Jeg ved af Erfaring, med hvilken Interesse vore Karle paa Højskolerne studerer Statsregnskabet. Det er jo gennem vore Folkehøjskoler, de fleste Kandidater til Rigsdagsvalg faar deres Uddannelse, og mange af disse unge Mænd faar ved at gennemgaa Statsregnskabet med stor Omhyggelighed Indsigt i hele Administrationen og Statsstyrelsen. Jeg vilde sætte megen Pris paa, om hver Folkehøjskole fik sendt Statsregnskabet. Budgetterne, Finanslovene, tror jeg ikke behøves, de bliver jo saa stærkt forandret, men de Oplysninger, som gives i Statsregnskabet, staar fast. Saaledes kunde der ogsaa være andre Sager af det, der trykkes her i Rigsdagen, som kunde være af Interesse for saadanne Biblioteker. Kunde hele Rigsdagstidenden — men det er maaske for stor en Veksel at trække — sendes rundt til vore Biblioteker, er der ingen Tvivl om, at mange med Fornøjelse vilde læse den, nu bliver der her trykt saa meget, som ikke bliver læst.

Denne Lov vil jo fremkalde større Udgifter for Statskassen, men Udgiften er dog begrænset. Det undrer mig noget, at der med Hensyn til dette Biblioteksraad, bestaaende af 10 Medlemmer, som skal samles mindst 2 Gange om Aaret, om muligt hyppigere, ikke i Loven er optaget noget som helst om, hvorvidt Medlemmerne skal have noget for deres Arbejde. Det er vel ikke Mening, at disse Folk skal arbejde

gratis og gratis foretage de lange Rejser, som forudsættes. Med disse Ord skal jeg paa mit Partis Vegne anbefale Lovforslaget.

J. Chr. Møller: Jeg er ganske enig med den sidste ærede Taler i, at dette Lovforslag er saa grundigt udarbejdet, at det vilde være unødvendigt at foreslaa det henvist til et Udvalg. Jeg tror, det er saa godt, at det vil vække Glæde mange Steder i de interesserede Hjem, og jeg tror, at Loven særlig vil gøre stor Nytte ude paa Landet.

Der er tidligere blevet oprettet en Mængde Folkebiblioteker rundt omkring, men de er oprettede paa vidt forskellig Maade, dels af Kommuner, dels af Foreninger, dels maaske næsten helt af private Personer. Mange Steder har man haft megen Glæde af disse Biblioteker, idet de har vundet stor Tilslutning og ikke har manglet den Støtte, som har været nødvendig for stadig at kunne udvide dem. Men andre Steder er det maaske gaaet mindre gunstigt, idet Bibliotekerne har manglet den tilstrækkelig Tilslutning og Støtte. Og saa har de arbejdet, om jeg saa maa sige, noget uensartet, da det hele i Virkeligheden har været ordnet ad Frivillighedens Vej. Det kan i og for sig være udmærket godt, og det har selvfølgelig været en Tilfredsstillelse for dem, der har støttet et saadant Bibliotek, at det har fundet fornøden Tilslutning. Men det forhindrer ikke, at Systemet har sine Skyggesider, deriblandt den, at der, som sagt, bliver arbejdet noget uensartet. Efter det foreliggende Lovforslag og med et Tilsynsraad som det foreslaaede vil Bibliotekerne komme ind under mere ensartede Forhold, og jeg tror, det vil bevirke, at der bliver oprettet en Mængde Biblioteker omkring i Landet.

Det glæder mig af Lovforslagets § 1 at se, at der endogsaa er Mulighed for, at der kan oprettes to eller maaske flere Biblioteker i et enkelt Sogn. Der staar nemlig i Lovforslagets § 1: „Statstilskud kan som Regel kun ydes til eet Bibliotek.“ Dette „som Regel“ maa jeg gaa ud fra betyde, at der, om fornødent, vil kunne oprettes to eller flere Biblioteker, og jeg tror, det vil være en heldig Bestemmelse. Jeg kender enkelte vestjydske Sogne, som er 3 Mil eller 22—23 km lange, og der vil man nok mene, at det er en lang Vej at gaa for at laane en Bog; og forholdsvis endnu længere vil det være at gaa, hvis der skulde komme en Læsestue.